N^{ER} 90. z Warszawy R. 1795.
d. 14. Listopa: w Sobotę

KORRESPONDENT
WARSZAWSKI y ZAGRANICZNY.

z Warszawy.

Działo się w Warszawie w Pałacu Krasińskich zwanym, na Administracyi Skarbu Publicznego, dnia 10. miesiąca Listopada, roku 1795.

ADMINISTRACYA SKARBU PUBLICZNEGO.

Odebrawszy Rezolucyą JW. *Buxhewden* Generała, dnia dzisieyszego zapadłą, w słowach następuiących będącą: Buxhewden Generał Maior woysk N. Imperat: wszech Rossyi, Jey Imperatorskiey Mości, Fligiel Adiutant, Orderów różnych Kawaler, w Warszawie kommenderuiący w Prowincyach Koronnych woyskiem Rossyiskim zaiętych, Rząd sobie polecony maiący. Chcąc, ażeby pilne i liczne potrzeby skarbu publicznego iak nayprędzey załatwione były, gdy w delatach wszelkich, z roku teraznieyszego pozostałych, i dotąd niewyexekwowanych, znaczna summa, która od dawnego czasu do skarbu publicznego wniyść była powinna, znayduie się. Przeto z wyraznego rozkazu władzy naywyższey, zalecam Administracyi skarbu publicznego, ażeby niezwłocznie naysurowsze do exaktorow skarbowych wydała rozkazy, iżby ci wszelkie podatki z roku teraznieyszego w delatach pozostałe; i nieopłacone przez zesłanie iak naysilnieyszych exekucyi, chociażby po kilkunastu do iedney wsi żołnierzy natychmiast exekwowali, i takowe wybieranie podatkow przez exekucye naydalej w czasie niedziel dwóch pod odpowiedzią z osob,

i zapłaceniem delat z własnego maiątku ukończył, czego Administracya również pod odpowiedzią osob dopilnować iest winna. Ninieyszą decyzy moią w Gazetach kraiowych dla wiadomości publiczney umieszczoną mieć chcę. Dan w Warszawie dnia 10. Listopada 1795. roku. *Buxhewden* Takowey dopełnienie niezwłoczne pod odpowiedzią z osob i maiątku UUr: Exaktorom podatkow nakazuie.

Z Protokołu Ekonomicznego Administracy Skarbu Publicznego wypisano i wydano.

Jan Ostaszewski Chor: (L. S.)
Przas: P. S. P. mp.

Czytałem *Zaremba.*

Kancellarya Admistracyi skarbu publicznego, z zlecenia teyże uwiadomia publiczność, szczególniey Obywateli Ziemi Liwskiey, iż stosownie do Rezolucyi JW. *Buxhewden* Generała dnia 20. Mca Października, roku bieżącego zaszłey, W. Stanisław Klicki, Cześnik Rożański na mocy plenipotencyi od Kommissyi Porządkowey i Sądu Ziemskiego, Ziemi Liwskiey dnia 27. Mca Sierpnia roku teraznieyszego sobie daney, za dostawiony na potrzeby woyska Rossyiskiego, przez tęż Ziemię prowiant, to iest: mąki 557. czetwertni i 7. czetwertnikow, oraz krup 46. czetwertni i 4. czetwertnikow, summę złł: Pol: 20.022. gr: 1, denar: 4. i puł, z Kassy generalney skarbu publicznego odebrał. Dan w Warszawie w kancellaryi dnia 10. Mca Listopada 1795. roku.

Kancellarya Administracyi skarbu publicznego, z zlecenia teyże uwiadomia publiczność, a szczególniey Obywateli Ziemi Bielskiey, iż stosownie do Rezolucyi JW. *Buxhewden* Generała, dnia 20. Mca Października zaszłey, W. Woyciech Bartochowski, Kommissarz Ziemi Bielskiey,

na mocy plenipotencyi od Kommiſsyi Porządkowey Sądu Ziemskiego i Obywateli Ziemi Bielskiey, dnia 6. Mca teraźnieyszego ſobie daney, za dostawiony na potrzeby woyska Roſsyiskiego, przez tęż Ziemię prowiant, to iest: żyta czewertni 3,200. krup czetwertni 250. odebrał z kaſsy generalney skarbu publicznego ſummę złł: Pol: 114,000. Dan w Warszawie w kancellaryi, dnia 10. Mca Listopada 1795. roku.

AWIZACYA

Do Wierzycieli upadłych Banków, Prota Potockiego i Fryderyka Kabryt, wydana.

Działo się w Warszawie w Pałacu Tepperowski zwanym, przy ulicy Miodowa stoiącym, dnia 7. miesiąca Listopada, roku 1795.

Kommiſsya do examinowania czynności Administracyów upadłych banków, od władzy Rządowey wyznaczona. Przystępuiąc do dalszey exekucyi instrumentu od teyże władzy wyszłego, Administratorów upadłych banków JW. Prota Potockiego i Ur: Fryderyka Kabryt, tak teraźnieyszego, iako i dawnieyszego składu obwieszcza, aby na dzień 21. Mca i roku bieżących godzinę 3. po południu w Kommiſsyi ſwoiey stawali, i aby na tymże zaraz terminie księgi, papiery i dzieła wszelkich czynności, do pomienionych upadłych banków ściągaiących się, oraz inwentarze dóbr stoiących i ruchomych z taxami, tudzież regestra percept i expens, iakoteż urządzenia układy i postanowienia ſwoie z ich summaryuszami, przez siebie podpisanemi złożyli, onym zaleca. I tak pomienionych Administratorów, iako-też wierzycieli upadłych banków JW. Prota Potockiego, i Ur: Fryderyka Kabryt, o rozpoczęciu dzieła ſwoiego wcelu examinowania czynności Administracyów maſs rzę-

czonych bankow, przez Gazety publiczne obwieścić dysponuie, z uwiadomieniem wierzycieli, iż w ninieyszey Kommifsyi stawać, i wszelkie uszkodzenia w maiątkach upadłych bankow JW. Prota Potockiego i Ur: Fryderyka Kabryt, ieżeli iakie są na pismie otwarcie, a nawet i fekretnie z przyłączonemi iednak dowodami, lub oznaczeniem śladow, i wyszczególnieniem osob okoliczności wiadomych podawać mogą.

Z Dzieła Kommifsarskiego wypisano.

Woyc: Slężański, Kommis: Pióro trzymaiący. mpr.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

ANGLIA.

Z Londynu d. 27. Października. Dzień wczorayszy w cale tu był osobliwszy. Co się bowiem w nim stało, barzo wielkie za fobą skutki pociągnąć może. Jednak fpodziewaią się tu, iż Rząd potrafi uśmierzyć gwałtowny Obywatelów zapał, utrzymuiąc wszystko w zupełney fpokoyności.

Korresponduiące towarzystwo Londyńskie powziąwszy niektóre wiadomości z doniesień do siebie nadesłanych, miało fwe zgromadzenie na równinach i polach fytuowanych w bliskości Londynu. O godzinie 9tey z rana, widać iuż było wychodzący lud gromadnie za miasto, a o godzinie 12tey, gdy się umowy rozpoczynać miały, zebranego ludu na owych równinach więcey 100,000. liczono.

Nieiaki Pan Jones, wstąpiwszy na katedrę, dopraszał się, aby nazwiskiem Johna Binnes, dobrze znanego z charakteru patryotycznego, obrano Prezydentem zgromadzenia. Wspomniał

przód rzeczony Jones; w pośrzód powszechnego uciszenia się ludu, o adresie podanym w ostatnich dniach Lipca, Ministrom Królewskim, i uskarżał się, że mało takowy adress był uważany, a ztąd proponował 3. następne punkta do deliberacyi. 1.) Aby adress do ludu, względem teraznieyszey krytyczney i wielce nieszczęśliwey onego sytuacyi uczynić. 2.) Aby remonstracya do Króla podana była, względem bez-skuteczności ostatniego Królowi Jmci prezentowanego adressu. 3.) Aby pewne rezolucye, które nieodbicie potrzebne są do urządzenia teraznieyszych przerażaiących okoliczności niezwłocznie nastąpiły. Gdy, co miało być ludowi ogłoszonym od mnóstwa tak wielkich zgr madzeń, zarazem usłyszane być niemogło, tedy w trzech różnych mieyscach na wspaniale wystawionych katedrach, toż samo zostało przeczytane.

W adressie do narodu powszechne zawiera się naleganie o reformę Parlamentu, iako ieden sposob wyratowania w ostatnią przepaść lecącego Państwa. — Toż oświadczenie iednomyślnością tylu tysięcy ludu stwierdzone, słuszny daie powod uskarżania się, iż ostatni adress nie był przyięty z takim względem, iaki winien iest Król Jmć ludowi i prawdzie, a którey mu iako wolnemu W. Brytanii narodowi, słusznie oczekiwać należało.

W dalszych uwagach zawieraią się następuiące skargi: Albo ten adress iest podarty i wcale Królowi nie iest podany, albo ze wzgardą odrzucony. Jeśli pierwsze nastąpiło, tedy winnemi się Ministrowie tym samym stali główney zdrady przeciw narodowi. Jeśli drugie, tedy niech pomni Król, że obowiązany iest dopełnić święte związki i powinności, które są iego ścisłym obowiązkiem. Niech i na to pamięta, iż gdy przestaie działać ku szczęściu i dobru swego ludu, że uciśniony tenże lud przestanie

być z winnym dla niego uszanowaniem. Zgoła niech wie, że sprawiedliwość iest długiem którego narod ma prawo dopomnieć się u Tronu i że należytością iest dla narodu, którą zawsze nayściśley winne są naywyższe dopełniać władze. Opisuią potym nayczarnieyszemi kolorami okropne skutki wynikaiące z teraźnieyszey woyny, które zagrażaią głodem, i wszelkiemi dla kraiu Angielskiego klęskami. Nakoniec zwalaią całą teraźnieyszą i przyszłą nieszczęśliwość na złe systema elekcyi Parlamentow, i na niebaczną Administracyą, zamykaiąc temi słowy: Gdy interess Narodu mocnych i wielkich prawideł wyciąga, tedy z tym się oświadczamy śmiało: — „Mamy życie, i iesteśmy gotowi, albo poiedynczo, albo w zebranym „związku poświęcić ie ku obronie naszey oyczyzny. (*Adress podany Krolowi, w Dodatku.*)

BELGIUM.

Z Bruxelli d. 26. Paźdz. Niepomyślne wiadomości nadesłane przez Kuryerow z kraiu między rzeką Mozą i Renem położonego, były pobudką Reprezentantom do złożenia rady wojenney, na ktorey wszyscy przytomni tu Generałowie długą konferencyą mieli. Zaraz po skończeniu oney, wysłano Kuryera do Deputacyi Ocalenia do Paryża. Znaczna część woysk stoiących przy *Dunkierce* i *St Omer* w czasie ostatnich w Paryżu rozruchow, pomaszerowała do tey Stolicy. Reszta z tego korpusu i sam tuteyszy Garnizon po części znaczney, spiesznym ztąd poszedł marszem ku brzegom nad-Reńskim.

FRANCYA.

Z Paryża d. 24. Października. Spokoyność trwa nieprzerwanie tu w Paryżu. Mówią iednak o nowym spisku od Malkontentow uproiektowanym. Opis następny lepiey to wyświeca.

Na sessyi wczorayszey Konwencyi doniosł *Barras* o niektórych nowych okolicznościach tyczących się dnia 5. Paździer: i względem urzą-

dzeń końcem wrócenia spokoyności przezeń poczynionych. „W przypadku, gdyby Rokoszanie, „mówił on, choćby na moment zwyciężyli, te„dy iuż były przezemnie usposobione wszelkie „przygotowania do przeniesienia Konwencyi dla „bespieczeństwa do *St Cloud*. Zkąd byłyby mio„tane pioruny na zdraycow. Zwycięztwo sta„łoby się nie tak rychle, atoli pewne. Lecz, „rzekł daley, chociaż Rebellizanci pokonani są i „rozbroieni, wszelako pozostaie niebespieczeń„stwo ieszcze. Obrońcy buntownikow dotąd „mocni są, i pokątnie pracuią przeciwko Rzpltey. „Oto nowy spisek uknowano, którego iest za„miarem przywieść do skutku traktat zawarty „w Paryżu, a ratyfikowany w Bazylei. Ten „Traktat zawiera to między innemi, aby Par„lament i przeszli Duchowni znowu byli we Fran„cyi przywróceni, a Patryoci, którzy się nay„więcey w czasie Rewolucyi dystyngwowali, „aby wymordowani wyginęli, a tym samym, aby „Królewska znowu godność przywróconą została. „(ze wszech stron wielkie słyszeć się dały narze„kania.) To doniesienie (dodał *Barras*) polega na „pewnych dowodach. Tak iest! Royaliści to „wyrodne plemie ohyda Narodu Francuzkiego pod„noszą ieszcze zuchwałe bezbożną swą głowę, „i oznaczaią Patryotow iuż skazanych na ofiarę „dumney onych zaiadłości. Zaklinam przeto Kon„wencyą, aby przedsięwzięła naysilnieysze śrzod„ki dla zniszczenia Proiektow nieprzyiacielskich. „Zaiste wiem, że nieprzystoi mi będącemu w „charakterze Generała takowe proiekta wnosić, „wszakże upewniam, iż potrafię wykonać, iakie „tylko przedsięweźmiecie. Żywe dano oklaski. „Mowę *Barrasa* drukować kazano.

Lecointre żądał, aby ten interess odesłać do Deputacyi. Nie! nie! (zawołano ze wszech stron) Gdy Oyczyzna iest w niebespieczeństwie, nie należy być opieszałym w rychłym oney ratunku.

„Tryumf, rzekł *Tallien*, któryśmy otrzy„mali dnia 5go, tylko zgnębił pokonanych, wszak„że bynaymniey zwycięzcom nie stał się ieszcze „pożytecznym. Tak iest, rzecze daley, knuią „nowy spisek mocno się wysilaiąc, aby nowy bunt „wzniecić. Jeśli nie przedsięweźmiecie wielkich „i silnych śrzodków, tedy w przeciągu trzech „Miesięcy uzupełniona zostanie Kontrarew lucya, „i Konstytucyą zatwierdzona będzie. Ludzie „zwalczeni, a w żaden sposob dotąd nieukara„ni, spodziewaią się wkrótce znowu otrzymać „przewagę. Oni to, oni na to godzą, aby woy„ska Republikańskie ztąd oddalić, które wyrato„wały Oyczyznę, i osadzić one temi Osobami, „które nie zasługuią na ufność Patryotow. — Pier„wszym krokiem nowego Rządu będzie, które„go się lękam dla fałszywych i łudzących po„zorów, ogłoszenie powszechney amnestyi. — „Nowe ciało Prawodawcze, dodał *Tallien* szy„dzącym tonem, z doświadczonych bardzo Człon„kow składać się będzie. — Już przybyli Fakcyo„niści do Paryża, i miewaią po nocy kryiome „zgromadzenia. Tak iest: szkaradność knuiącey „się niegodziwości. znieść nawet światła dzien„nego nie może.

„Żądam przeto, aby Kommissya z 5ciu „Członkow złożona, która w dniu 5tym w po„śrzód huku armat ustanowioną została, na nowo „odebrała zlecenie ratowania Oyczyzny.

Tak iest, spieszyć nam trzeba czynić urządzenia (dodał *Roux*) inaczey bowiem nowi Saladinowie i Roverowie unikneliby znowu zasłużoney kary, gdy iednak pilney baczności przyłożyć należy, aby zbrodnia bez kary nieuchodziła, a cnota sprawiedliwy odebrała wymiar nadgrody.

Na przełożenie, że wspomniona Kommissya dla wielości interessow nie może wszystkim obowiązkom na się włożonym wydołać, na extra-

ordynaryiney wieczorney fessyi dekret stanął, iż Kommissya z 5ciu Członkow mianowaną zostanie, i że taż naysilnieyszych prawideł użyć powinna dla zniszczenia proiektow ułożonych przez Fakcyonistow, i dla zabespieczenia w dniu 5tym, 6tym, i 7mym Października zwycięztw odniesionych.

Między Deputowanemi, którzy do tych czas od różnych Departamentow mianowanemi zostali, liczą się: *Sieyes*, (obrany z Depart: *Sarthe*) *Tronçon*, *Coudray*, *Lafond* *Ladebat*, *Contreux*, *Barras*, *Legendre*, *Reubell*, *Daunou*, *Echasseriaux*, *Chenier*, *Louvet*, *Lakanal*, *Jean de Bry*, *Treilhard*, *Carnot*, *Goupilleau*, *Delaunay* *Genissieux*, *Ritter*, *Lindet*, *Penieres* *Dubois Crancé*, *Gregoire*, *Colombel* *Johannot*, *Real*, &c. *Tallien* dotychczas nie był obrany za Deputowanego.

Rada woyskowa Sekcyi Francuzkiego Theatru Generała *Danican*, który dnia 5. kommenderował Rebellizantami, na śmierć skazała, równie i *Vaublanc* przeszłego Prezydenta Sekcyi *Poissonniere*, lubo nowym Deputowanym został obrany. Umkneli obydwa od miecza, równie iako i *Landeveze* Autor Kuryera uniwersalnego. — Ktoby ich złapał, może uciąć łeb tym zbrodniom.

Czas urzędowania rady woyskowey do 27. Października przedłużony został.

Z Paryża dnia 25. *Października.* Owe taiemne nieukontentowania, które tak długo zaymowały się przeciwko *Tallienowi*, nakoniec wybuchneły. Powstał na wczorayszey fessyi *Thibaudeau*, i nayżwawiey mówił przeciwko niemu. Do czego powodem była fessya wieczorna dnia 22. *Bentabolle* żądał, aby każdy Reprezentant głośno dał fwe zdanie na formuiącą się nową Kommissyą z 5ciu Członków. — Odrzucono Proiekt iego, a *Tallien*, *Pons de Verdun*: *Gujot*, *Du-*

bois Crancé, i *Roux* Członkami Kommissyi mianowani zostali. Niezwłocznie ma się ona zgromadzić, i iutro donieść o prawidłach do ratowania Oyczyzny.

Na teyże sessyi stanął na Trybunie *Letourneur*. „Wiecie, rzekł on, o zmyślonych i złośliwie rozsianych wieściach w tych dniach względem armii nad *Sambrą* i *Mozą*. Rozgłoszono, „iż to woysko zupełnie iest zbite, gdy przeciwnie nie więcey chlubić się mogą nieprzyiaciele, iak że wstecz rycerze nasi marsz uczynili. „Dzielna odwaga była pobudką woyskom Rzpltey „do przeyścia Renu z tak zbytecznym zapałem, „iż nie pamiętały o spóźnioney zbyt porze roku. „Rozszerzyły w prawdzie zwycięzki swoy oręż „po kraiu nieprzyiacielskim gromiąc uchodzących, „i zadaiąc im srogie klęski, po mimo to iednak „naturalne okoliczności i inne przyczyny, o których wkrótce się dowiecie, przymusiły też woyska wstecz znowu marsz przedsięwziąć. Cofa „się więc armia ku Renowi dla wstrzymania „usiłuiących przez tę rzekę przebrać się nieprzyiacioł, i dla zabespieczenia kosztownych „zysków na otwarcie przyszłey kampanii. Sama „reyterada naszych woiowników straszną nieprzyiacielowi stała się, który i armat wiele, i „ludzi utracił nie małą liczbę.

„Gdy Linia Demarkacyina została przestąpioną, wcale byłoby nierostropnie, gdyby woyska nasze w szkodliwych dla siebie stanowiskach „dłużey stały. Tak iest, zapewne nie zechcą „żołnierze nasi, którzy tyle iuż dali dowodów „swey waleczności, nie zechcą mówię blasku „nabytey chwały przez nieostróżność w dalszych „czynnościach woiennych przyćmić iakowym cieniem.

Carnot rzekł: Dopełniła iuż Deputacya Ocalenia swoy obowiązek, gdy z równą wspaniałością doniosła wam o przeciwnym zdarzeniu, iak-

by o iakim zwycięztwie; W prawdzie nie wszystko się pomyślnie w teraźnieyszych okolicznościach stało, iednak izaliż mamy dla tego na umyśle upadać i odstąpić Republikańskiey odwagi? Nie zaiste! niech niepowstanie tak podła myśl nigdy w duchu wolnego narodu. Na prawey stronie Renu posiadamy ieszcze dwa mieysca ważne. Generał *Jourdan* nie mnieysze okazał talenta rycerskiey sztuki, i waleczności w reyteradzie, ile się w poprzedzaiących zwycięstwach szczęśliwym posuwaniem się w głąb Niemiec wsławił. Jeśli teraz błąd iaki popełniony został, tedy nie iest inny, tylko, że przeyście Renu nie było dawniey uskutecznione. Radziłem wprawdzie Deputacyi Ocalenia wcześnieysze przeyście Renu, i nie wiem dla czego Plan moy nie został wykonany. W reszcie mamy pułtora milliona żołnierzy walecznych pod bronią, a żadney dotąd piędzi nieutraciliśmy naszego kraiu. Nasze zimowe kwatery iuż są urządzone.

Merlin de Douay na to: Marsz uczyniony od Armii naszey wstecz nie może się nazwać żadną porażką, ale rostropną reyteradą z owych pozycyi, ktore pozbawione są wszelkich potrzeb woiennych.

Bentabolle: Trzeba nam weyrzeć w postępowanie tych Osob, które się w tey mierze stały winnemi. Spytaymy: kto w ów czas miał Dyrekcyą woyskowych interessow w Deputacyi Ocalenia?

Różni wołać zaczeli: *Aubry*! *Aubry*! — *Lesage*: żądam, aby *Aubry* został aresztowany. I ia też dopraszam się oto, dodał *Devars*, gdy się tu nietylko okazuie niedbałość, ale nawet zdrada.

Tallien; Każdy moment wyiawia taiemnice wielkiego spisku, który przeciwko Narodowi Francuzkiemu knowano. Nie możemy iuż tego

nie widziec, że wydać nas chciano związawszy ręce i nogi nieprzyiaciołom. Reyterada Armii *Sambre* i *Mozy*, gdzie rostropność Generała *Jourdana* łatwo widzieć się daie, iest w związku z układem owym, który tak dawno zmierza, iżbyśmy oddalili Teatr woyny od naszego Territorium. Jest to skutkiem ſpisku okazuiącego się w korrespondencyi *Lemaitra*, iest haniebnym zamachem urządzeń w Bazylei ratyfikowanego Traktatu na rozdzielenie Francyi. Gdyby takowe ſpiski przed 5tym Października nie zostały odkryte, iużby po wolności naszey było. Okażcie tych ludowi, którzy go zdradzać usiłowali. Żądam, aby weyrzano w postępowanie tych Osob, które niedopełniły ſwey powinności.

Lehardi: Mam przyczynę ſądzenia, że Rovere daleko iest niebespiecznieyszy dla publicznego dobra, niżli ſam był Roberspierre. Uważam l'Homonda i Aubrego, iako nowych St Justs i Couthons. Donoszę wam, że Aubry moralności żadney nie ma. On to żył od nieiakiego czasu, iak drugi Sardanapal. On to iest, który chciał armie dyzorganizować. Jeśli niewezmiemy teraz Moguncyi, (mawiał on) to innego czasu zdobędziem. Jego i fakcyi Generała Miranda przypiszmy całą tę zwłokę. Aubry wstrzymał przeyście Renu, aby plan rozciągnienia naszych granic, aż do tey rzeki niezostał wykonany. General Miranda, i inne niektóre członki Konwencyi, były iego wspólnikami, żądam, aby Aubry i Miranda został aresztowany, dekretowano.

Letourneur: Proszę, aby Gaux generalny ſekretarz Deputacyi ocalenia, pod dozorem Aubry, (Gaux od ſwego Departamentu deputowanym mianowany został) był aresztowany, dekretowano.

Toż stanął dekret, aby deputowany l'Homond, który z Sekcyami Paryzkiemi był w związku, z żoną i ſynem, był w areszt wzięty.

Daley wziąść pod straż kazano Panią Laboacharderie, metresę Aubrego. Także dekretowano, aby General Menou niezwłocznie został stawiony przed wôienną Radą. Oskarżony był także Doulcet, iż przeyście Renu zwlekał, wszakże go Tallien i drudzy usprawiedliwili.

Na Sesyi dnia 23. Wstąpił Thibaudeau na trybun i oskarżał Talliena. Trzeba nakoniec zedrzeć owę zasłonę, która nas okrywa. Systema postrachu znowu się wraca, wszakże powinniśmy zniszczyć tę potworę, nim się ta sesya ukończy. Oskarżam Talliena, że się stara poniżyć wielu swych kollegow, którzy Deputowanemi obrani zostali. On to dla dogodzenia swey ambicyi i dumnych zamysłow, przeszedł na stronę góry, i stawa na iey czele. On to uskutecznił mianowanie Kommissyi z 5ciu członkow złożoney, a to końcem zniszczenia Elektorow; i dla przewłoki Konstytucyi. (Tu powstali wszyscy prawie Deputowani i zaprzysięgli, że nowa Konstytucya nie będzie odwleczoną za termin d. 29. Października.) Dodał, że Tallien sprawcą iest mordow 2. Września, że on po 27. Lipca prześladował wszystkich dobrych Obywatelów, nadaiąc im nazwisko Terrorystow. Nakoniec dodał, iż w Deputacyi ocalenia pismo iest iedno, w którym Pretendent (Hrabia Prowancyi) wielką pokłada nadzieię w obrotach Talliena, względem przywrócenia znowu godności Królewskiey:

Tallien zatym wstąpiwszy na katedrę, mówił ku obronie swoiey wyraźnie twierdząc, że to fałszem iest, iż był iaki proiekt na to, aby odłożone było nowey Konstytucyi wprowadzenie. Kommissya 5. dodał, bynaymniey o tym niemyślała, aby oskarżano Deputowanych. Cały Plan spisku 5. Października, wkrótce będzie wyświeconym przed Konwencyą, a zatym dodał wszystkie zarzuty okażą się, iak dalekie są od wszelkiey prawdy.

Barzo rzecz iest ciekawa teraz, iakie rezultatum będzie Kommissyi owey 5ciu, która przeszłey nocy ustanowiona została. Sądzą, że wielu Deputowanych, których wyiawiaią się zdrady, w korrespondencyi Bazyleyskiey zostanie aresztowanych. Partya Thibadeau, zdaie się coraz być mocnieyszą.

Wreszcie do dziś dnia wszystko tu iest w zupełney spokoyności. Na wczorayszey Sessyi doniesiono Konwencyi, że Francuzka eskadra z Rochefort płynący konwoy Angielskich okrętow z Jamayki zabrała, których wartość wynosi do 200. millionow Liwrow. Na iednym z tych okrętow kamerdyner Hrabiego d'Artois wniewolą iest wzięty.

Przy Sables d'Ollonnes, 400. wylądowało Emigrantow, którzy co do iednego, albo wycięci, albo w niewolą od Republikanow są zabrani.

NIEMCY.

Z Ratyzbony d. 25. *Października.* Pułkownik Milius przybył tu 21. t. m. i oddał list Rzeszy Niemieckiey Seymuiącey, pod datą 15. dnia pisany od Feld-Marszałka Cesarskiego Clairfaita, który donosi, iż gotowe pieniądze w kassie woyskowey tak się wyczerpały, że ieśli rychło nie będą składki kontyngensow przystawione, tedy żadnym sposobem utrzymywać się dłużey armia niemoże. Kończy list prozbą, aby niezwłocznie rozkład był wskutku dopełniony.

Dochod cały tey kassy był 3,214,043. złł: 7. krayc: Wydatek 3,194,280. złł: 56. krayc: Zostaie więc w kassie 19,762. złł: 12. kraycar: Wypada, iż koniecznie nowy dług zaciągnąć trzeba, ieśliby operacye woienne Rzeszy dłużey trwać miały.

Z Wesel d. 31. *Paźdz: Neuwied*, iak mówią, uznane iest za neutralne. Ani Francuzi, ani Austryacy w nim nie stoią. Przeiazd z *St Goar*

przez Ren dla Poczty, wkrótce znowu ma być otwarty. Most przy *Neuwied*, ieszcze stoi, ale nikogo przezeń nieprzepuszczaią. Francuzi przy *Rheindorf* o milę od *Düsseldorf* mocno się okopali. Cesarscy maią konsystencyą za *Heltersdorf*. Austryacy od miasta *Düsseldorf* znowu się nieco zacofneli, tak, iż *Solingen* raz przez Cesarskich, drugi raz przez Francuzkie Patrole bywa odwiedzane. Przy *Urdenbach* do żwawey utarczki między Forpocztami przyszło, gdzie Austryacy mocno porażeni i odparci zostali.

Z Frankfurtu dnia 3. Listopada. Austryacy ieszcze stoią w *Kreutznach*, *Alzey*, *Worms*, i *Bingen*. Wczora znaczna część armat od 24. funtow przechodziła przez *Moguncyą*. Twierdzą, iż ta iest przeznaczona do oblężenia *Manheimu*. Rozsiana pogłoska, że Austryacy przy *Ketsch* przeszli Ren, sprawiedliwie liczy się pomiędzy wielą fałszami, o które całe nie iest trudno w teraźnieyszych zwłaszcza okolicznościach.

Z Kolonii d. 24. Pazdz. Dotąd okoliczności wszystkie względem cofania się do Renu woysk Francuzkich, i pobudki, które były do tego powodem, ukrywano, iednak teraz wyświecać się zaczyna prawda, gdy rzeczą iest naypewnieyszą, że oprócz kanonady przy *Höchst*, która Francuzom do 400. a Cesarskim do 500. ludzi zgładziła, inna żadna taka nie była rozprawa, któraby Francuzów do reyterady przynaglała. Wszakże ieśli podobieństwo było wielkie cofania się Francuzów, z owym usuwaniem się Cesarskich po przeyściu Renu przez Republikanow dopełnionym, tedy i przyczyna obu woysk retyrady taż sama była.

Gdy linia demarkacyina była między Francuzką Rzplitą i Prussami określona, Cesarscy mniemaiąc, że w teyże linii zawarty był kray Elektora Palatyna Renu, nazwany *Eichelskamp*, ubespieczyli się w swych stanowiskach, iednak

Francuzi tam nayprzód przeprawili się przez Ren, i z boku na nieprzyiacioł uderzyli, co sprawiło, że Austryacy uchodzić nagle musieli. Dwór Wiedeński o tym uwiadomiony, dowiedział się wkrótce, że Dwór Berliński w tym zdarzeniu żadnego nieupatrywał gwałtu, zatym wydał Cesarz rozkaz do swych Generałow, iżby postępowali sobie podług okoliczności nieczyniąc referencyi do Rady militarney Wiedeńskiey.

To się znaczyło, iż skoroby wyciągała potrzeba, mogłyby równie teraz Cesarskie, iak dawniey Francuzkie woyska linią demarkacyiną przestąpić. Generałowie Austryaccy korzystaiąc z tey wolności, niezwłocznie *Men* rzekę przeszli w *Aschafenbourg*, i pomknęli się aż do *Wetzlar*, a stoiący kordon Pruski nie bez rozlewu krwi odegnali, i wkrótce z flanku na woyska Francuzkie uderzyli. Republikanie, aby odcięci nie byli od Renu, musieli cofać się ku tey rzece z wielkim pośpiechem. Niektóre Dywizye Francuzkie mniemaiąc, że oczywista zdrada na niebespieczeństwo ich naraziła, tak się prędko cofały, że wiele artylleryi zostawiły! Jednak doniesienia ich porażek, i straty zbyt powiększone w pismach wielu publicznych, oznaczaią ducha partyzantow dalekiego od prawdy i bezstronności.

DONIESIENIE.

W Fabryce Kart Kraiowych na ulicy długiey u JP. Wilinga przedaie się nowey wcale inwencyi Kalendarzyk wysztychowany wieczysty na ćwiartce, do którego przydano Swięta ruchome aż do końca wieku teraznieyszego. Cena iego złł: 1. gr: 15. Tamże przedaie się papier Turecki, i wszelkie inne gatunki papierów farb marmurowych.

DODA-

DODATEK Do... N^RU 90.
KORRESPONDENTA
WARSZAWSKIEGO Y ZAGRANICZNEGO.
W Sobotę d. 14. Listopada R. 1795.

z Warszawy.

Kancellarya Administracyi Skarbu Publicznego z zlecenia teyże uwiadamia Publiczność, a szczegulniey Obywateli Ziemi Parczewskiey, iż stosownie do Rezolucyi JW. *Buxhewden* Generała, dnia 20. miesiąca Października zeszłey, W. Marcin *Wolski* Kommissarz Porządkowy, na mocy Plenipotencyi od Obywateli Ziemi Parczewskiey dnia 2. miesiąca Listopada roku bieżącego sobie daney, za dostawiony na potrzeby woyska Rossyiskiego z teyże Ziemi Prowiant, to iest w życie Czetwertni 650. i krup Czetwertni 60. Summę Złot: Polsk: 23,623. gr: 10. z kassy generalney Skarbu Publicznego odebrał. Dan w Warszawie w Kancellaryi dnia 10. miesiąca Listopada R. 1795.

ANGLIA.

Z Londynu d. 27. Października. Remonstracya do Króla zawiera się w następuiących wyrazach:

DO KROLA JMCI.

Pokorna lecz nagląca Remonstracya więcey niż 200,000. wiernych, a ciężko uciśnionych poddanych, ktorzy za siebie, i za innych sposobem Konstytucyinym społnie się złączywszy, z Londyńskim Korrespond: Towarzystwem prawnie się zgromadzili.

NAYIASNIEYSZY PANIE! Gdy zdradziecka zuchwałość, i nieznośna tyrania Domu Stuartow,

długo trwaiącą ludu Angielskiego cierpliwość zerwała, aż do powszechnego nieukontentowania, tedy strącenie iednego z nich dało pierworodne Prawo do obrania innego Naczelnika licznych Osob Magistratowych. W ów czas to szacowny nasz Przywiley szczęśliwie uznany, i uroczyście postanowiony został, którego my teraz dla smutney okoliczności potrzeb rozmaitych, przymuszeni iesteśmy użyć wracaiąc się do pierwszey Osoby Magistratowey dla remonstrowania interessu naszego, i przełożenia naszych uciążliwości, a razem żądaiąc, aby dana była ulga ięczącym pod ciężarem srogich klęsk szerzących się po całym Kraiu.

Po skończonym Panowaniu Królowey Anny, gdy zgasło dziedzictwo, znowu się do ludu fundamentalne iego Prawo zwróciło, pod ów czas dla zabeśpieczenia wolności i dobra Narodu, potrzeba było wezwać Osobę iaką na to dostoieństwo. Przeto Głowa tegoż Domu, z którego W. K. Mość pochodzisz, wezwaną została od Publiczności na godność Królewską.

Dochowanie w czasie tamtey Rewolucyi ustanowionego Prawa, zostało znowu potwierdzone, gdy Jerzy Pierwszy dopełnić obowiązał się ludowi maiącemu takowe Prawo. A zatym i Poprzednik W. K. Mci, i sameś Królu przy wstąpieniu na Tron mocą rządowego Prawa został obowiązany do zachowania onych, i tylko mocą tey uroczystey umowy może się sądzić lud dobry, że takowe Prawo maiąc, obowiązany iest do wierności i uszanowania swego Magistratu, lub Osoby W. K. Mci.

Nie chcemy teraz daley utrzymywać się przy małey większości wotow, przez które Tronu Hannowerskiego następstwo ustanowiono zostało. Wszakże okażemy ten szacunek, który winniśmy cnocie naszego Kraiu, gdyśmy wspomnieli o tym W. K. Mci, iak wiernie i stale

zachowywał się Narod aż do godziny rezeyścia się swych Reprezentantow w czasie teraźnieyszym, mimo tak liczne okoliczności zagrażające inwazyą i woyną domową, mimo intrygi Zagranicznych Dworów, i mimo zazdtość silnych Xiążąt w brew stoiąc przeciwko oświadczaiącym się obrońcom dziedzicznego pokolenia; a nawet przeciwko opinii, i staranności innych prawdziwych Przyiacioł wolności wewnątrz Kraiu, którzy ze zdrowey rady historycznego doswiadczenia bardzo oczewiste i gruntowne dowody przeciwko zagranicznym związkom przytaczali.

Dałeś dowod W. K. Mość podług znanego swego ubolewania nad Potomkiem wygnanego Króla wiernego swego poddanego, iak dalece iesteś wiadomy tayney Historyi polityczney owych czasow; nie trzeba więc będzie nam długo się bawić nad dobrodzieystwami, które okazał ten Kray twemu Xiążęcemu Domowi wynosząc go na godność i bogactwo naywiększego w ów czas rządu w Europie, a który teraz iest bez mocy, świetności i bogactw.

Wiadomo to być musi wszystko W. K. Mci, i nie może być inaczey, że lud tego Kraiu, który częstokroć iest lekkowiernym, a zarazem i determinowany, pełen będąc nadziei, całą swą ufność pokładał, że wieczna wdzięczność zobowiąże Dom Twoy. abyś wspierał wolność i szczęście Narodu, który w pośrzod tak wielkich trudności i niebespieczeństw tak oczewiste Jego Domowi życzenie okazał.

Jak deleko tak wysoka i sprawiedliwa nadzieia dopełnioną została, oddaiemy to łaskawemu, lecz oraz surowemu zastanowieniu się, i rozwadze W. K. Mci.

Zamiar nasz teraźnieyszy iest odnowić skargi, któreśmy w kształcie adressu do W. K. Mci oddali przez ręce Xcia Portland Sekretarza Państwa w dniu 15. Lipca. W tym Adressie pro-

siliśmy W. K. Mci o krótką uwagę na wielką massę wiernych ale nieszczęśliwych poddanych, którzy tak srodze doświadczaią nędzy z drożyzny i wszczynaiącego się głodu, a będ c świadkami zwiększaiącego się coraz bankructwa, które w swym obrębie i w swych skutkach w równey są proporcyi z marnotrawstwem publicznych pieniędzy, słuszną czuią żałość z postradania pracowitey młodzieży, i z owey hańby oręża naszego, gdy tylu za granicą poginęło, których opłakuią osierociałe dzieci, starcy, i wdowy, ieszcze maiące w samym Kraiu biedną swą exystencyą.

Odkryliśmy w tymże adressie W. K. Mci zdanie, względem iego Ministrow, a teraz, gdy mamy lepszą okazyą i sposobność powzięcia wiadomości całego kraiu opinii, tedy wiemy, że cały lud iednegoż zdania iest w tym znami, iż Ministrowie przez złe używanie Sankcyi swych przywileiow, zuchwałym sposobem pogrążyli naród w nieszczęściu teraźnieyszym i nieprzestaią popierać dotąd szkodliwą systemę dla dogodzenia swey dumie, i dla żądzy utrzymania się przy swey Władzy. Daliśmy poznać im troskliwość naszą, o spokoyność ludu i bespieczeństwo Tronu W. K. Mci, ieśliby ci Ministrowie natychmiast nie zostali oddaleni, i gdyby reforma w reprezentacyi ludu nienastąpiła, a kray do początkowey mocy i szczęśliwości przywrocony nie był, do czego sposobność marnie upłynęła.

Na próżno prosiliśmy! Mamy się więc przyczynę uskarżać, nie tylko na klęski narodowe, ale też, iż adress nasz niezostał tak przyięty, iak należało dla sług Królewskich, dla własney iego godności, dla sławy charakteru narodowego, i podług Praw służących poddanym, którzy w osobliwszym i ciężkim momencie przekładać swe prozby mogą.

W pośrzód wszelkich związkow prawa i sprawiedliwości, będziemyż N. Panie cierpieć i

nieuskarżać się? Czegoż nie mamy się lękać, ieśli między uciśnionemi i zwierzchnością nieprzełamany znaydzie się oddział? O zaiste! ſpodziewaliśmy się w trzecim panowaniu z Domu Brunświckiego w tych krytycznych czasiech znaleść przykład cnoty Królewskiey, i dowod wdzięczności Xiążęcey przy wielkiey dobroci odmieniaiącey formę naszego Rządu, i więcże na próżno W. K. Mci będziem o to prosić? wczym W. K. Mość, równie z nami w dopełnieniu takowego życzenia iesteś intereſsowany, pomniąc na własną liczną familią, na niezmierne długi i taxy, któremi lud iest obarczony, na obowiązki winne tak ſwym dzieciom Królewskim, iako i ludowi, z którego pracy iedynie na utrzymanie familii potrzebne dochody ciągnione być muszą, a przezieraiąc historye, łatwo przekonać się Królu zechcesz, czy takowe zamiary więcey przez podłe prawidła złych ludzi uskuteczniene bywaią, czyli, gdy ludowi pokóy i reforma dozwolona będzie, którey on żąda.

Da się zaiste przez to widzieć, w czym zabeśpiecza się dla siebie ludu miłość, podległość, i tronu wspaniałość. Nakłoń więc N. Panie swego ucha na głos zmordowanego tylą klęskami, i uciśnionego ludu, którego nieszczęśliwości tak są rozmaite i wielkie, iż sprawiedliwą boiaźń wrażaią... Pomniy na przepaść między prożbą i rozpaczą. Sposob ratowania wszystkich w Twoim iest ręku. Mamy prawo równie doradzać, iak i prosić. Oświadczamy więc, że Reforma Reprezentacyi Ludu, złożenie teraźnieyszych Ministrow i prędki pokóy, iedynym są śrzodkiem ratowania kraiu, i zabeśpieczenia powolności ludu.

Podpisano na rozkaz Zgromadzenia.

F. Binns, Prezydent.
J. Ashley, Sekretarz.

Generał *Doyle* otrzymał ordynans niezwłocznie opuścić wyspę *Isle-Dieu*. Francuzki Kommissarz *Monneron*, znowu powrócił z Francyi do Anglii.

FRANCYA.

Z Paryża d. 26. *Październ:* W tych dniach Autora Manifestu *Charetta*, i Deklaracyi Ludwika XVIII. aresztowano, które pisma w Paryżu utworzone były.

W *Palais Royal* wzięto do więzienia także 2ch Facyendarzy. Przy iednym z nich znaleziono 1,873,600. a przy drugim 950,000. Liwrow w assygnatach.

Kładnie Francya między innemi kondycyami pokoiu z Portugalią, aby to Państwo z wysp nazwanych *Cap Verd*, corocznie pewną liczbę Wołow, Mułow i Koni dostawiało, a to dla lepszey uprawy w tamecznych okolicach rafinaderyi.

Generał Adjutant *Felix*, mianowany w *Marsylii* kommendantem, gdyż to miasto znayduie się w stanie obłężenia.

Różne tuteysze pisma narzekaią mocno, że prawie wszystkim spiskowym 5go Paźdz: uciec z Paryża dozwolono.

Takowa bezkarność, mówią, oznacza nowe spiski. Gdyż wspomnieni Malkontenci po Departamentach nad tym pracuią usilnie, aby Rzeczpospolitą znowu zekłocić.

Aresztowany Baron *Batz*, iako należący do rozruchow 5. Paździer: rodem iest z *Kurlandyi*. Grywa on przednie na skrzypcach.

Na Sessyi dnia 20. *Merlin de Douay* uczynił Proiekt, aby Dekret, który stanowi Gwardyą Departamentalną dla Ciała Prawodawczego od 10,000. ludzi został cofnięty. Gdyż przez to wieleby się rąk oderwało od rolnictwa, skoro bowiem pułk iest Policyi uformowany, twierdził zatym, iż dosyć będzie Gwardyi 1500. lu-

dzi. Wreszcie zostawić to doradzał, urządzenia samego Ciała Prawodawczego względem swoiey Gwardyi. Jakoż wyż wspomniony dekret został cofnięty.

Na Sefsyi dnia 21. donosił *Chenier* o szkaradnych występkach i zaboystwach, które do tych czas popełniaią hordy, nazywaiące się kompanią *Jezusa* i *Słońca*. Dziesięć Departamentow i 30. miast, między którem i liczą się, *Marsylia*, *Aix*, *Tarascon*, *Lugdun*, *Sedan*, były do tych czas teatrem nayokropnieyszych scen. Wszystkie takowe zbrodnie popełniali złośliwi w pośrzod okrzykow: *Niech żyie Rzeczpospolita*, *niech żyie Konwencya*!

Stanął więc dekret, że Prezydenci i Prokuratorowie Gminowładztw, także Sędziowie Pokoiu, i publiczni oskarżyciele, którzy sprawcow i wspolnikow okrucieństw tak nazwanych kompaniow *Jezusa* i *Słońca* niedonosili, i należycie nieścigali, złożeni z urzędow będą, a ich następcy, którzyby się dopuścili takowego pobłażania, maią być dwu-letnim więzieniem ukarani. Sprawcy zas i wspólnicy haniebnych okrucieństw niezwłocznie imani, i do więzienia osadzeni zostaną.

Mocno Reprezentantow *Chambon* i *Coudroy* oskarżano, iż od niemałego czasu będąc w południowey Francyi, takowym bezprawiom nieprzeszkadzali. Dekretowano więc, że roztrząśnione będą postępowania Deputowanych, którzy byli na Mifsyi w południowey Francyi. *Roustan*, ieden z dowodzcow tych mordercow został aresztowany przy *Avignon*.

Na Sefsyi dnia 22. wniosł *Daunou* Proiekt względem Organizacyi Ciała Prawodawczego, który został dekretowany. Formalności niektóre tyczące się znowu obranych Deputowanych urządzono.

W dniu 27. odprawi się powszechne zgromadzenie. Naystarszy z Deputowanych ma prezydować, a 6. naymłodszych Sekretarzami będą. Metrykant przeczyta Protokoł względem Elekcyi. To przeczytanie służyć ma za weryfikacyą pełnomocnictw Deputowanych. Przeciwko nominacyi nikt reklamowac nie może. Po czym 250. Członkow składaiących radę dawnych, z których każdy przynaymniey 40. lat mieć powinien, zostanie losem obrany. Jedna połowa 500. Członkow z Konwencyi dawnieyszey obranych, a druga połowa z 250. nowo obranych Deputatow będzie się składała.

D. 29. Paź: obie rady ciało prawodawcze formuiące, pierwszą Sessyą odprawią. Rada zatym dawnych obierze przez tayne zebranie wotow, Członki do wykonawczego Dyrektoryatu. Instal lacya tego Dyrektoryatu nayposzniey we trzy dni po obraniu iego Członkow nastąpi.

Dekretowano, iż co rok we Francyi 7. Festow ma być obchodzonych, to iest Uroczystość fundacyi Rzeczypospolitey, uroczystość Młodzieży, Małżunkow, Starcow, Wdzięczności, Rolnictwa i Swiętey Wolności.

DONIESIENIE.

Z Mocy Dekretu Sądu ziazdowego Ławniczego odbywać się będzie Aukcya zastawow przez różnych Debitorow do massy maiątku po niegdy Urodzonym Bogumile de Frize Konsyliarzu Jego K. Mci winnych, a przez tychże na terminie dość czynnym niewykupowanych, ani opłacanych, iako to: Pierścieniow, Tabakierek, Pereł, Sreber, Bławatow rozmaitych, Kartonow i sukien żydowskich, przez Urząd Ławniczy wykonawczy w kamienicy na Krakowskim Przedmieściu JP. Kampioniego pod Nrem 442. sytuowaney od dnia 23. Mca Listopada 1795. Roku począwszy o godzinie drugiey po południu, aż do zupełnego zakończenia sprzedaży.